

กรุงเทพธุรกิจ

Krungthep Turakij
Circulation: 150,000
Ad Rate: 833

Section: First Section/ทัศนะ

วันที่: อังคาร 18 สิงหาคม 2569

ปีที่: 39

ฉบับที่: 13230

หน้า: 7(ล่างขวา)

Col.Inch: 67.64 Ad Value: 56,344.12 PRValue (x3): 169,032.36 คลิป: ขาว-ดำ

คอลัมน์: บทความพิเศษ: Gen Alpha 'เดอะแบกแห่งอนาคต' ในวันที่ไทย 'แก่ก่อนรวย'

Gen Alpha 'เดอะแบกแห่งอนาคต' ในวันที่ไทย 'แก่ก่อนรวย'

กรุงเทพธุรกิจ
บทความพิเศษ

● **รศ.ดร.นิรุฒคุณ ชุ่มปลั่ง**

วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่จุดเปลี่ยนผ่านทางประชากรศาสตร์ครั้งประวัติศาสตร์ และอาจเป็นด้านทดสอบที่ชี้ชะตาความเป็นความตายของประเทศ จากการศึกษาและติดตามแนวโน้มเชิงโครงสร้างของประชากรไทยอย่างต่อเนื่อง พบว่าสถานการณ์ในปัจจุบันไม่ใช่เพียงแค่เรื่อง “คนเกิดน้อยลง” หรือ “คนแก่มากขึ้น” ตามธรรมชาติ

แต่เรากำลังเผชิญกับ **วิกฤติการเปลี่ยนผ่านเชิงโครงสร้างประชากรแบบไม่อาจย้อนกลับ** ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อรากฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงทางการเมืองของประเทศในระยะยาว

● **เมื่อพีระมิดล้มครืน และภาวะ “แก่ก่อนรวย”**

ข้อมูลอนุกรมเวลาและการคาดประมาณประชากรโดยสำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ฉายภาพชัดเจนว่าประเทศไทยจะแตะจุดสูงสุดของจำนวนประชากรรวมที่ประมาณ 67.19 ล้านคนในปี 2571 หลังจากนั้นจำนวนประชากรจะเริ่มเข้าสู่ภาวะถดถอยลงอย่างถาวร

สิ่งที่น่ากังวลยิ่งกว่าจำนวนรวม คือการพังทลายของโครงสร้างอายุ โดยในปี 2580 ประชากรวัยเด็ก (อายุ 0-14 ปี) จะลดสัดส่วนลงเหลือเพียงร้อยละ 14.30 ในขณะที่ประชากรสูงวัย (อายุ 60 ปีขึ้นไป) จะพุ่งสูงขึ้นถึงร้อยละ 29.85 ส่งผลให้ประเทศไทยเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ **“สังคมสูงวัยระดับสุดยอด”** อย่างสมบูรณ์

เมื่อวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐศาสตร์ประชากร วิกฤติของไทยมีความซับซ้อนกว่าประเทศที่

พัฒนาแล้วในฝั่งตะวันตก หรือเอเชียตะวันออกอย่างญี่ปุ่นและสิงคโปร์ เนื่องจากกลุ่มประเทศเหล่านั้นข้ามผ่านไปสู่การเป็น **“ประเทศรายได้สูง”** ก่อนที่จะกลายเป็นสังคมสูงวัย มีทุนสะสมและระบบสวัสดิการที่เข้มแข็งรองรับ

ในทางกลับกันประเทศไทยกำลังตกอยู่ในภาวะ **“แก่ก่อนรวย”** ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศยังมีรายได้ต่ำ มีระดับการออมที่ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตหลังเกษียณ ผสมผสานกับความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่และเพศสภาพ โดยเฉพาะผู้สูงอายุหญิงที่มีอายุยืนกว่าเพศชายแต่กลับมีระดับการศึกษาและขีดความสามารถทางการเงินต่ำกว่า ภาวะนี้กำลังกลายเป็นแรงกดดันมหาศาลต่อฐานะทางการเงินของรัฐ ผ่านงบประมาณด้านสาธารณสุขและสวัสดิการสังคมที่ต้องขยายตัวขึ้น

● **ตลาดแรงงานที่เล็ดไหลไม่หยุด: โจทย์ใหญ่ของระบบอัตโนมัติ**

อีกหนึ่งมิติที่วิกฤติไม่แพ้กันคือการหดตัวของวัยแรงงาน ซึ่งเป็นเครื่องยนต์หลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและผลิตภาพของประเทศ ภายในทุกๆ 10 ปี โครงสร้างแรงงานไทยจะหายไปมากกว่า 3 ล้านคน ในขณะที่ความต้องการแรงงานในระบบเศรษฐกิจกลับมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็น 44.71 ล้านคนในปี 2580

ช่องว่างระหว่างความต้องการและจำนวนแรงงานที่กว้างขึ้นเรื่อยๆ นี้ไม่สามารถแก้ไข

ได้ด้วยวิธีการแบบเดิม การพึ่งพาแรงงานไร้ทักษะย้ายถิ่นจากประเทศเพื่อนบ้านเริ่มมีข้อจำกัด ดังนั้น ทางออกเร่งด่วนที่ระบุไว้ในแผนพัฒนาประชากรเพื่อการพัฒนาประเทศระยะยาว (พ.ศ.2565-2580) คือการเร่งยกระดับผลิตภาพประชากร และการนำเทคโนโลยีระบบอัตโนมัติ รวมถึง

ปัญญาประดิษฐ์ เข้ามาทดแทนแรงงานมนุษย์ในภาคการผลิตและบริการ

อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบอัตโนมัติจะเกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อประเทศมี **“ทุนมนุษย์”** ที่มีทักษะขั้นสูงมากพอในการควบคุม พัฒนา และทำงานร่วมกับเทคโนโลยีเหล่านั้น ซึ่งนำไปสู่คำถามสำคัญว่า ใครคือผู้ที่จะมาแบกรับและขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจใหม่นี้?

● **เจนอัลฟา: ทุนมนุษย์ยุทธศาสตร์บนภาระอันหนักอึ้ง**

คำตอบตกอยู่กับประชากรกลุ่ม **เจนอัลฟา** (ผู้ที่เกิดตั้งแต่ปี 2553 เป็นต้นไป) ซึ่งกำลังเติบโตขึ้นท่ามกลางบริบทสังคมที่ประชากรเด็กมีจำนวนน้อยที่สุดในประวัติศาสตร์ พวกเขาไม่ได้เป็นเพียง “เด็กยุคใหม่” แต่คือ

กรุงเทพธุรกิจ

Krungthep Turakij
Circulation: 150,000
Ad Rate: 833

Section: First Section/ทัศนะ

วันที่: อังคาร 18 สิงหาคม 2569

ปีที่: 39

ฉบับที่: 13230

หน้า: 7(ล่างขวา)

Col.Inch: 67.64 Ad Value: 56,344.12 PRValue (x3): 169,032.36 คลิป: ชาว-ดำ

คอลัมน์: บทความพิเศษ: Gen Alpha 'เดอะแบกแห่งอนาคต' ในวันที่ไทย 'แก่...

“ประชากรยุทธศาสตร์” ที่ต้องแบกรับภาระอัตราส่วนการพึ่งพิงที่สูงขึ้นอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน ในอนาคต แรงงานเจนอัลฟาเพียง 1 คนอาจต้องรับภาระดูแลผู้สูงอายุและเด็กในระบบถึง 2-3 คน ผ่านระบบภาษีและสวัสดิการ

จากการวิเคราะห์พฤติกรรมและบริบทแวดล้อมเจนอัลฟามีศักยภาพเชิงบวกอย่างมหาศาล พวกเขาเติบโตมากับโลกดิจิทัล โดยแท้จริง สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ระดับโลกได้อย่างไร้ขอบเขตมีความคุ้นเคยกับเทคโนโลยีขั้นสูงตั้งแต่วัยเยาว์ มีเป้าหมายชีวิตที่ชัดเจนสนใจปัญหาเชิงโครงสร้างของโลก เช่น สภาพภูมิอากาศ ความเท่าเทียม และต้องการเป็นส่วนหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงสังคมให้ดีขึ้น

แต่ในขณะเดียวกันจุดเปราะบางที่น่ากังวล โดยเฉพาะการเติบโตผ่านหน้าจอและการลดลงของปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ในชีวิตจริง ซึ่งอาจส่งผลให้พัฒนาการด้านทักษะทางอารมณ์และสังคมลดลง ขาดความเข้าใจในความซับซ้อนของมนุษย์และอาจนำไปสู่ภาวะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ใจหยาบใหญ่อยู่ในการสร้างความสมดุลระหว่าง “ชีวิตความสามารถทางเทคโนโลยี” กับ “ความเป็นมนุษย์”

● ทางออกเชิงยุทธศาสตร์: 3 เข็มทิศ ปฏิวัติประเทศ

หากรัฐบาลต้องการขับเคลื่อนแผนพัฒนาประชากรระยะยาว (พ.ศ. 2565-2580)

ให้บรรลุเป้าหมาย “เกิดดี อยู่ดี และแก่ดี” นโยบายสาธารณะนับจากนี้ต้องแหลมคมและตรงจุดใน 3 มิติสำคัญ เข็มทิศแรกคือ **การเลิกเน้นท่องจำแล้วเร่งสร้างทักษะทางอารมณ์** ในยุคที่ปัญญาประดิษฐ์ทำแทนมนุษย์ได้เกือบทั้งหมด สิ่งที่ทำให้เจนอัลฟาเหนือกว่าเครื่องจักรคือความเห็นอกเห็นใจและการคิดเชิงจริยธรรม การศึกษาจึงต้องมุ่งสร้างคนให้ใช้เทคโนโลยีขับเคลื่อนประเทศโดยไม่สูญเสียความเป็นมนุษย์

เข็มทิศต่อมาคือ **การทลายรอยแตกแยกต่างวัย** รัฐต้องสร้างพื้นที่กลางเปลี่ยนผู้สูงอายุจาก “ภาระ” ให้เป็น “คลังสมอง” ที่คอยสนับสนุนเจนอัลฟา พร้อมหล่อเลี้ยงสังคมให้เกิดการเคารพและพึ่งพาอาศัยกันอย่างเข้าใจ เข็มทิศสุดท้ายคือ **การสร้างประเทศที่น่าอยู่เพื่อหยุดสมองไหล** หากรัฐมุ่งเก็บภาษีไปอุดสวัสดิการคนแก่โดยไม่ลงทุนสร้างคุณภาพชีวิต สภาพแวดล้อม และเสรีภาพให้เจนอัลฟา ประเทศจะสูญเสียแรงงานทักษะสูงให้ต่างชาติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ทางรอดของไทยในยามประชากรหดตัวไม่ใช่การผินผันทันอัตราการเกิด แต่คือการ **“ลงทุนในคุณภาพของเจนอัลฟา”** ให้มีทั้งเกราะทางปัญญาและหัวใจที่เห็นอกเห็นใจ ควบคู่กับการสร้างความมั่นคงให้ผู้สูงวัย เพื่อพาประเทศก้าวผ่านวิกฤตเจียบครั้งนี้ไปได้

SYSTRONICS CO.,LTD.

บริษัท ซิสทรอนิกส์ จำกัด

หน้าแรก ข่าวสาร ข่าวทหาร ข่าว ก.ด.ร. ข่าว วช. ข่าวกรมตุลาการ ข่าวจิตอาสา ข่าวสังคม ข่าวประชาสัมพันธ์ ติดต่อเรา/Contact Us

ข่าวประชาสัมพันธ์

JCTU จับมือ CMMU เปิดตัวหลักสูตร THE PRISM LEADERSHIP เพื่อผู้บริหารองค์กรธุรกิจ

📍 Eakkachai Rattanyothin 📅 18/08/2026 📄 0

JCTU จับมือ CMMU เปิดตัวหลักสูตร THE PRISM LEADERSHIP เพื่อผู้บริหารองค์กรธุรกิจ

นายอนุชา นาคาศัย นายกรัฐมนตรี (JCTU) และ นายแพทย์อำนาจ พิศาลเจริญ นายกสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล (CMMU) ร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการสร้างหลักสูตร "THE PRISM LEADERSHIP : Leading Beyond Volatility" ครอบคลุมผู้นำเพื่อก้าวข้ามความผันผวนของโลก เพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้ผู้นำองค์กรสามารถบริหารองค์กร อย่างมีกลยุทธ์ธุรกิจ ที่สำคัญมีการสื่อสารเชิงยุทธศาสตร์ และการบริหารความเชื่อมั่นได้อย่างครบวงจร โดยมี ศ.ดร.อรรถา ปิณฑานนท์ คณบดี คณะวารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, นายแพทย์อัมรินทร์ ชูณหะสนธิ์ นายกสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล และ นายบุญฤทธิ์ กัลยาณมิตร กรรมการในคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ด.) ร่วมเป็นสักขีพยาน

หลักสูตร THE PRISM LEADERSHIP ออกแบบให้ผู้นำได้เผชิญกับสถานการณ์ที่ไม่มีความแน่นอนสำเร็จรูป ผ่าน Case Study, Workshop, Strategic Pitching และ Live Crisis Simulation ซึ่งจำลองแรงกดดันที่เกิดขึ้นจริง ทั้งความไม่ครบถ้วนของข้อมูล ข้อจำกัดด้านเวลา ความขัดแย้งของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และความเสี่ยงต่อชื่อเสียงองค์กร เพื่อฝึกให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจได้อย่างมีหลักการ ไม่ใช่เพียงตอบสนองตามกระแสสังคม พร้อมมุ่ง "คิด อารูหาทางความคิด" ให้ผู้บริหารผ่านกรอบยุทธศาสตร์ PRISM 5 มิติ เพื่อเปลี่ยนผู้นำจากการบริหารเชิงตั้งรับไปสู่การเป็นนักยุทธศาสตร์เชิงรุก

ผู้สนใจสมัครเข้าร่วมหลักสูตร "THE PRISM LEADERSHIP" รุ่นที่ 1 สามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ คุณณัฏฐา ฤทธิชัยดำรง โทร. 08 6362 2636 อีเมล CMMUAlumni01@gmail.com

ค้นหา

ค้นหา

ข่าวล่าสุด

สัมผัสความสุขทางใจรูปแบบใหม่! "เพชร โดม" สุดโอเอซิสแห่งเมืองเก่าเมือง "สำนักสงฆ์ป่าหิมพานต์" เสิร์ให้ละอองระลอกคล้ายคลื่นสั่นไหวครุส ออกอากาศทาง ททบ.5 เร็วๆ นี้

JCTU จับมือ CMMU เปิดตัวหลักสูตร THE PRISM LEADERSHIP เพื่อผู้บริหารองค์กรธุรกิจ

สร้างคนสู่อนาคตเศรษฐกิจไทย! ทร คอร์ปอเรชั่น ผักกมเทคโนโลยีเมทาเวิร์ส และ GalaxySpace เปิดตัว "ASTRA" วางกรอบพัฒนาแพลตฟอร์มใหม่ เชื่อมโยงความรู้ด้านอวกาศ-AI-การเชื่อมต่อ-งานวิจัย-สู่การใช้งานจริง

ศูนย์ฝึกทหารใหม่ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ เปิดการฝึก "ทหารใหม่ หลักสูตร 2/69" มุ่งหล่อหลอมพลเรือนสู่ "สุภาพบุรุษทหารเรือ" ที่เข้มแข็งและมีคุณค่าต่อประเทศชาติ

TSPCA เดือนจับคู่ชกรอกสุราไม่สมควร

FacebookPage

ข่าวตามเดือน/ปี

สิงหาคม 2026
กรกฎาคม 2026
มิถุนายน 2026
พฤษภาคม 2026
เมษายน 2026
มีนาคม 2026
กุมภาพันธ์ 2026
มกราคม 2026
ธันวาคม 2025
พฤศจิกายน 2025
ตุลาคม 2025
กันยายน 2025
สิงหาคม 2025
กรกฎาคม 2025
มิถุนายน 2025
พฤษภาคม 2025
เมษายน 2025
มีนาคม 2025
กุมภาพันธ์ 2025
มกราคม 2025

ถอดรหัส 3 กูรู แนะนำสู่ตรับมือระเบียบโลกใหม่ ให้ธุรกิจไทยรอด

สมาคมวารสารศาสตร์ ธรรมศาสตร์ ร่วมกับ สมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล จัดงานเสวนา “THE LEADERSHIP SURVIVAL FORUM 2026 ถอดรหัสจุดเดือด ระเบียบโลกใหม่ ธุรกิจไทยต้องรอด” ในโอกาสเปิดตัวหลักสูตร THE PRISM LEADERSHIP : Leading Beyond Volatility กรอบคิดผู้นำเพื่อก้าวข้ามความผันผวนของโลก เพื่อให้บรรดาผู้นำและผู้บริหารองค์กรภาคธุรกิจ มีความพร้อมในการรับมือกับโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปทุกด้าน ผ่านมุมมองของ 3 วิทยากรระดับประเทศ ที่มาร่วมให้แง่คิด ณ ห้องออติทอเรียม ชั้น 6 ฟัง East อาคารทรูดิจิทัล พาร์ค เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม ที่ผ่านมา

- ♦ ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงการคลัง ชี้ โลกผันผวน ผู้นำต้องมีการตัดสินใจที่ดี

นายอาร์ชวีส เจริญศิลป์ ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงการคลัง กล่าวในหัวข้อ “SI Society & Tech Sustainability เจาะลึกความท้าทายนวัตกรรมยุค 5.0 เชื่อมเทคโนโลยีสู่ความยั่งยืน” ว่า โลกกำลังเผชิญการเปลี่ยนแปลงใหญ่ 4 ด้านพร้อมกัน ประกอบด้วย เทคโนโลยีและ AI, ภูมิรัฐศาสตร์และการแบ่งขั้ว, วิกฤตภูมิอากาศและการเปลี่ยนผ่านพลังงาน และ โครงสร้างประชากรสูงวัย ซึ่งทั้งสี่ปัจจัยไม่ได้แยกจากกัน เช่น AI ต้องใช้ Data Center, Data Center ต้องใช้ไฟฟ้า, ไฟฟ้าเชื่อมโยงกับความมั่นคงทางพลังงาน และแหล่งพลังงานก็ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ดังนั้น ผู้นำจึงไม่สามารถแก้ปัญหาเป็นเรื่องๆ หรือใช้สูตรสำเร็จจากอดีตได้ แต่ต้องเห็นความเชื่อมโยง ตั้งคำถามให้ถูก เปิดรับความจริงที่ไม่สบายใจ และตัดสินใจภายใต้ข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์

อาร์ชวีส เจริญศิลป์ ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงการคลัง

“โลกปัจจุบันยากขึ้น แต่คนตัวเล็กมีโอกาสมากขึ้น ไม่มีช่วงเวลาใดในประวัติศาสตร์ที่คนตัวเล็กจะเริ่มต้นธุรกิจได้ง่ายเท่าวันนี้ เพราะมีองค์ประกอบสำคัญพร้อมกัน คือ Computing power มีราคาถูกและเข้าถึงได้ AI ทำให้ความรู้และงานวิจัยมีต้นทุนต่ำลง, เครื่องมือสร้างธุรกิจมีจำนวนมาก, ผู้ประกอบการเข้าถึงตลาดต่างประเทศได้ง่ายขึ้น, ธุรกิจขนาดเล็กสามารถสร้าง ทดลอง และขยายผลิตภัณฑ์ได้เร็วขึ้น แต่ “เริ่มต้นง่าย” ไม่ได้แปลว่า “ประสบความสำเร็จง่าย” เพราะการแข่งขันสูงขึ้นและการเปลี่ยนแปลงเร็วขึ้น ผู้ประกอบการจึงต้องมีภูมิคุ้มกันและปรับตัวได้รวดเร็ว”

ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงการคลัง ให้แง่คิดว่า ที่ผ่านมา จุดอ่อนของผู้นำ คือ ความสำเร็จในอดีต เพราะประสบการณ์ไม่ได้มีแต่ประโยชน์ หากโลกเปลี่ยนแต่ผู้นำไม่เปลี่ยน ประสบการณ์สามารถกลายเป็นอคติได้อย่างรวดเร็ว เช่น สูตรที่เคยเป็น Best Practice วันนี้อาจกลายเป็น Yesterday’s Practice ในวันพรุ่งนี้ สิ่งทีพึงระวังคือ ความเสี่ยงจะเพิ่มขึ้นเมื่อ 3 สิ่งเกิดพร้อมกัน ได้แก่ 1.ประสบการณ์เดิมไม่สอดคล้องกับโลกใหม่ 2. ประสบการณ์นั้นกลายเป็นอคติ และ 3. ผู้บริหารมีอำนาจบังคับให้องค์กรทำตามอคติดังกล่าว ทั้งนี้ต้องยอมรับความจริงว่า ยิ่งผู้บริหารมีตำแหน่งสูง คนรอบข้างยิ่งตั้งคำถามและนำเสนอความจริงที่ขัดใจน้อยลง ทำให้โลกที่ผู้บริหารมองเห็นแคบลงเรื่อย ๆ

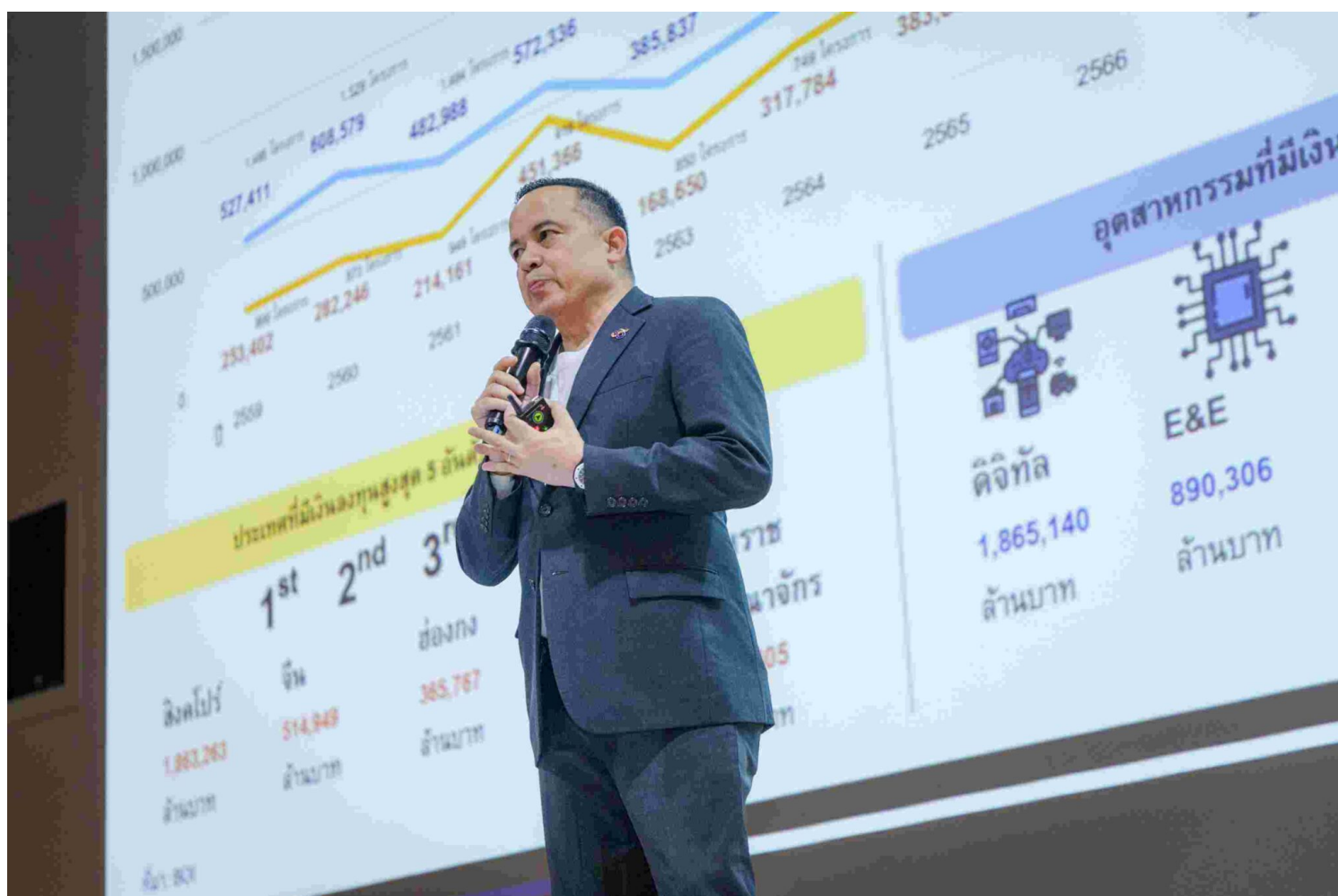
นายอาร์ชวีส ยังกล่าวด้วยว่า ดังนั้นคำถามสำคัญที่สุดของการเป็นผู้นำองค์กร คือ “ถ้าฉันผิดล่ะ?” ด้วยเหตุนี้เองผู้นำจึงกล้าตั้งคำถามกับ 3 ระดับ ประกอบด้วย 1.ตั้งคำถามกับข้อมูลจาก AI ลูกน้อง และคนรอบตัว 2.ตั้งคำถามกับ Best Practice และสมมติฐานขององค์กร 3.ตั้งคำถามกับตัวเองว่า “What if I’m wrong?” ซึ่งการตั้งคำถามกับตัวเองยากที่สุด เพราะมีตำแหน่งชื่อเสียง ความสำเร็จ และสิ่งที่เคยประกาศไว้ค้ำคออยู่ แต่หากไม่เปิดประตูให้ความจริงที่ไม่สบายใจเข้ามา ผู้นำจะสูญเสียข้อมูลที่จำเป็นต่อการตัดสินใจ และอาจบริหารองค์กรจากภาพความจริงที่ล้าสมัย จึงนำไปสู่คำถามที่ว่า ผู้นำจะสร้างวิจารณญาณที่ดีพอสำหรับโลกที่ข้อมูลมากแต่ไม่มีวันครบได้อย่างไร ดังนั้น ผู้นำควรประเมินว่า ความรู้ ทักษะ วิธีคิด และสมมติฐานของตัวเองยังเหมาะกับโลกหลังโควิด สงคราม AI วิกฤตพลังงาน และ Climate Crisis หรือไม่ ซึ่งนวัตกรรมไม่ได้หมายถึงผลิตภัณฑ์ใหม่เท่านั้น แต่หมายถึงการทำให้ตัวผู้นำเองเป็นผลผลิตของการเรียนรู้และปรับตัวอย่างต่อเนื่อง นี่จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ผู้นำจำเป็นต้องมองโลกจากหลายมุม ตั้งคำถามที่ลึกกว่าดีหรือไม่ดี กล้ายอมรับว่าตัวเองอาจผิด เชื่อสั้ยกับหลักฐาน ทำงานร่วมกับคนที่คิดต่าง ตัดสินใจได้แม้ข้อมูลไม่ครบ และกำหนดได้ว่าอนาคตแบบใดควรถูกสร้างขึ้น

“สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ “The world doesn’t need more certainty. The world needs better judgment.” เพราะความแน่นอนแทบหาไม่ได้ในโลกที่สงคราม เทคโนโลยี นโยบาย และเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ข้อมูลแม้จะมีมากขึ้น แต่ก็ไม่มีวันครบถ้วน หน้าที่ของผู้นำจึงไม่ใช่รอให้ข้อมูลครบ แต่คือสร้างวิจารณญาณที่ดีพอจะตัดสินใจอย่างรับผิดชอบท่ามกลางความไม่แน่นอน เมื่อคำตอบจาก AI กลายเป็นของราคาถูก ความได้เปรียบของผู้นำจะอยู่ที่คุณภาพของคำถาม ความซื่อสัตย์ต่อความจริง และวิจารณญาณในการเลือกอนาคตที่ควรสร้าง”นายอาร์ชวีส กล่าว

◆ BOI ย้ำ การลงทุนโลกเปลี่ยน ไทยต้องเร่งสร้าง 5 จุดแข็งใหม่

นายสุทธิเกดดี หัตถพิทักษ์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กล่าวในหัวข้อ “BOI & New World Order ถอดรหัสยุทธศาสตร์การลงทุนและกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยในระเบียบโลกใหม่” ว่า การลงทุนในโลกกำลังเปลี่ยนโครงสร้างจากแรงกดดัน 3 ด้าน คือ ภูมิรัฐศาสตร์และภูมิเศรษฐศาสตร์, เทคโนโลยีและนวัตกรรม และความยั่งยืน ซึ่งปัจจุบันบริษัทข้ามชาติไม่ได้พิจารณาเฉพาะต้นทุน หรือสิทธิประโยชน์ทางภาษีอีกต่อไป แต่ให้น้ำหนักกับความมั่นคงของประเทศ ความยืดหยุ่นของห่วงโซ่อุปทาน ความพร้อมของคนและโครงสร้างพื้นฐาน การเข้าถึงพลังงานสะอาด และความเร็วในการเริ่มดำเนินธุรกิจจริง ส่งผลให้อาเซียนกลายเป็นหนึ่งในพื้นที่เด่นของการลงทุนโลก โดยในปี 2024 การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศทั่วโลก (FDI) ลดลง 11% ขณะที่ FDI ในกลุ่มประเทศอาเซียนเพิ่มขึ้น 8% เป็น 226 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งคิดเป็นประมาณ 15% ของ FDI โลก สะท้อนบทบาทของภูมิภาคในฐานะฐานการผลิตและตลาดที่เชื่อมต่อกับเศรษฐกิจโลก

สุทธิเกดดี หัตถพิทักษ์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

รองเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กล่าวว่า อย่างไรก็ตาม ระเบียบโลกใหม่กำลังเปลี่ยนทิศทางการลงทุน เช่น กรณีความขัดแย้งระหว่างประเทศและความเสี่ยงด้านภูมิรัฐศาสตร์ทำให้บริษัทต้องกระจายฐานการผลิต ลดการพึ่งพาประเทศใดประเทศหนึ่ง และปรับโครงสร้างห่วงโซ่อุปทานครั้งใหญ่ การตัดสินใจลงทุนจึงให้ความสำคัญกับเสถียรภาพ ความปลอดภัย และความสามารถในการรับมือกับเหตุการณ์ไม่คาดคิดมากขึ้น ขณะที่การลงทุนเพื่อรองรับเทคโนโลยีใหม่ได้เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด อย่างไรก็ตามสิ่งที่ต้องตระหนักเช่นกัน คือ การที่นักลงทุนและตลาดโลกให้ความสำคัญกับการลดคาร์บอน การใช้พลังงานสะอาด และมาตรฐาน ESG มากขึ้น ซึ่งประเทศที่สามารถจัดหาพลังงานสะอาดในราคาที่แข่งขันได้ พร้อมมีกลไกรองรับ จะมีความได้เปรียบในการดึงดูดอุตสาหกรรมยุคใหม่

“ในอดีตการเลือกของประเทศลงทุน จะพิจารณาจากต้นทุน และสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับ แต่ปัจจุบันนักลงทุนมององค์ประกอบกว้างขึ้น มองไปจนถึงความสะดวกในการประกอบธุรกิจและการใช้ชีวิตของบุคลากรต่างชาติ ทำให้จากเดิมที่สู้กันด้วยต้นทุน ได้เปลี่ยนไปสู่การแข่งขันด้วยความพร้อมและความเร็ว”

นายสุทธิเกตุ กล่าวว่า สำหรับประเทศไทย โอกาสสำคัญไม่ได้อยู่เพียงการรับฐานการผลิตที่ย้ายเข้ามา แต่คือการใช้การลงทุนรอบใหม่ปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมเดิมและสร้างเครื่องยนต์เศรษฐกิจใหม่ โดยที่ผ่านมายุทธศาสตร์ของไทย คือ มีโครงสร้างพื้นฐาน และเครือข่ายห่วงโซ่อุปทานการผลิต อีกทั้งตลาดในประเทศของไทยมีมากกว่า 60 ล้านคน และยังสามารถเข้าถึงผู้บริโภคกว่า 600 ล้านคนในอาเซียนได้ด้วย อย่างไรก็ตาม จุดแข็งเหล่านี้ไม่ใช่ความได้เปรียบถาวร ประเทศเพื่อนบ้านนำรูปแบบการส่งเสริมการลงทุนของไทยไปพัฒนาต่อ และบางกรณีสามารถเสนอสิทธิประโยชน์หรือขั้นตอนที่ยืดหยุ่นกว่า ไทยจึงต้องเร่งสร้างความได้เปรียบชุดใหม่ขึ้นมาเพิ่ม

“วันนี้ ความสำเร็จไม่ควรวัดจากมูลค่า “ค่าขอรับการส่งเสริมการลงทุน” เพียงอย่างเดียว แต่ต้องติดตามต่อว่าโครงการได้รับอนุมัติ เริ่มก่อสร้าง ติดตั้งเครื่องจักร ลงทุนจริง เริ่มผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่มในประเทศได้มากเพียงใด โจทย์สำคัญจึงอยู่ที่ความเร็วของภาครัฐ ความพร้อมของผู้ประกอบการไทย”

นายสุทธิเกตุ ให้ความเห็นอย่างน่าสนใจ ว่า ในวันนี้ประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งสร้าง 5 จุดแข็งใหม่ เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขัน ประกอบด้วย จุดแข็งแรก ไทยต้องเร่งสร้างกลไกจัดหาพลังงานสะอาดในราคาที่เหมาะสม เพื่อให้อุตสาหกรรมใหม่เข้าถึงไฟฟ้าสะอาดได้จริง จุดแข็งที่ 2 ไทยต้องเร่งขยาย FTA เพื่อเปิดตลาดการค้าและการลงทุนเพิ่มเติม จุดแข็งที่ 3 ไทยต้องสร้าง Talent Pool สำหรับอุตสาหกรรมอนาคต ผ่านความร่วมมือภาครัฐ สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน จุดแข็งที่ 4 ต้องมีการจัดหาพื้นที่รองรับอุตสาหกรรมใหม่ ที่มีความพร้อมในเรื่องระบบไฟฟ้า ระบบน้ำ ระบบสื่อสาร และสาธารณูปโภคที่เหมาะสมแต่ละอุตสาหกรรม และจุดแข็งที่ 5 ไทยต้องมีการยกระดับ Ease of Doing Business & Living ทั้งการอนุมัติ วิชา Work Permit และบริการสำหรับบุคลากรต่างชาติ

*“แนวทางของ BOI คือประเทศไทยไม่ได้มุ่งทั้งฐานอุตสาหกรรมเดิม แต่ต้องการใช้จุดแข็งที่ไทยมีอยู่ต่อยอดสู่อุตสาหกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น ที่สำคัญคือ จากประเทศไทยที่เป็นฐานการผลิต เปลี่ยนไปสู่การเป็น ศูนย์กลางธุรกิจระหว่างประเทศ”*นายสุทธิเกตุ กล่าว

THE LEADERSHIP SURVIVAL FORUM
ถอดรหัส จุดเดือดระเบียบโลกใหม่ ธุรกิจไทย ต้องรอด

“การดึงดูดอุตสาหกรรมใหม่ ไม่สามารถดำเนินการโดย BOI หน่วยงานเดียว แต่ต้องบูรณาการ เครื่องมือร่วมกับหน่วยงานของรัฐ และผู้ประกอบการ โดยมีเป้าหมาย ปลายทางคือผลักดันให้การลงทุน สร้างการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ และพัฒนาระบบนิเวศ เพื่อให้ เศรษฐกิจไทยเติบโตได้อย่าง ยั่งยืน”

นายสุทธิเกตุ กัดพิทักษ์กุล
รองเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

- ◆ ‘บุญฤทธิ์’ เนะ 3 ข้อทางรอดธุรกิจไทย ‘ปรับ-เปลี่ยน-ไป’ สู่เศรษฐกิจปี 70

นายบุญฤทธิ์ กัลยาณมิตร กรรมการในคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ด.) กล่าวในหัวข้อ “Trade Strategy 2027 เตรียมพร้อมรับเศรษฐกิจโลกผันผวน พร้อมวางกลยุทธ์การค้าสำหรับปี 2570” ว่า ภายใต้กรอบคิดที่ว่า เศรษฐกิจโลกผันผวน เศรษฐกิจไทยเซซวน จึงต้องแยกเป็น 2 ส่วน โดยส่วนแรกคือเศรษฐกิจโลก ซึ่งช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมาถึงปัจจุบัน เศรษฐกิจโลกผันผวน เพราะไม่ได้เผชิญแค่วิกฤตเดียว แต่เป็น “วิกฤตซ้อนวิกฤต” ทั้งเรื่อง โควิด -19 ที่ทำให้รัฐบาลทั่วโลกต้องมีการกู้และอัดฉีดเงินจำนวนมากเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ ตามมาด้วย สงครามรัสเซีย-ยูเครน จากนั้นมีความขัดแย้งตะวันออกกลางเกิดขึ้น ตามมาด้วยวิกฤตเงินเฟ้อ ทำให้ธนาคารกลางต้องขึ้นดอกเบี้ย ส่งผลให้ต้นทุนประชาชนและธุรกิจสูงขึ้น ขณะเดียวกันก็มีเรื่องสงครามการค้า การแข่งขันเศรษฐกิจ และอีกวิกฤต คือเรื่อง Climate Change ที่มีทั้งภัยแล้ง น้ำท่วม พายุ สร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจรุนแรงและคาดการณ์ยากขึ้น

บุญฤทธิ์ กัลยาณมิตร กรรมการในคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ด.)

“กติกาโลกเดิมกำลังอ่อนแรง ไม่ว่าจะเป็นองค์การสหประชาชาติ (UN) และ องค์การการค้าโลก (WTO) จะพบว่าจริงๆแล้วทำอะไรได้บ้าง UN ไม่สามารถควบคุมความขัดแย้งระหว่างประเทศได้ ขณะที่ WTO ก็พบว่าทุกวันนี้ยังคงมีการใช้นโยบายกีดกันทางการค้าได้เหมือนเดิม และสงครามการค้าสหรัฐ-จีน วันนี้ไม่ได้จำกัดอยู่แค่ภาษีนำเข้า แต่ขยายเป็น Technology Cold War ไปแล้ว”

นายบุญฤทธิ์ กล่าวว่า สำหรับเรื่องเศรษฐกิจไทยเซซวนหรือไม่นั้น จริงๆแล้วเศรษฐกิจไทยยังไม่ถึงขั้นล้ม แต่มีความเปราะบางเชิงโครงสร้าง จุดอ่อนสำคัญ คือ GDP ยังเติบโตในระดับต่ำ โดยในปี 2568 โตประมาณ 2.4-2.6% แนวโน้มปี 2569 จะอยู่ที่ 2% หรือในกรอบประมาณ 1.5-2.5% แต่ที่น่ากังวลคือเรื่องหนี้ ไทยมีหนี้ครัวเรือนประมาณ 85.9% ของ GDP ส่วนหนี้สาธารณะอยู่ที่ประมาณ 63% ของ GDP ถือเป็นระดับหนี้ที่สูง ขณะที่สินเชื่อถึงตัว หนี้เสียเพิ่ม การส่งออกยังกระจุกตัวอยู่ในตลาดเดิม ดังนั้นแม้ว่าไทยมีขนาดเศรษฐกิจอันดับสามของอาเซียน แต่มีอัตราเติบโตอยู่ในกลุ่มท้ายๆ

“การที่สัดส่วนหนี้ครัวเรือนลดลงอาจไม่ใช่ข้อดีทั้งหมด เพราะส่วนหนึ่งเกิดจากธนาคารเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อ ไม่ใช่เพราะครัวเรือนชำระหนี้ได้ดีขึ้น ผลที่ตามมาคือกำลังซื้ออ่อนแอ ผู้ซื้อสิ่งหาบริโภคไม่ผ่าน ธุรกิจขายได้แต่โอนไม่ได้ และ NPL ในสินเชื่อส่วนบุคคลกับบัตรเครดิตเพิ่มขึ้น ขณะที่หนี้สาธารณะที่เข้าใกล้เพดาน 70% ทำให้รัฐบาลต้องระมัดระวังมากขึ้น หากว่าจะกู้เงินไปใช้”

นายบุญฤทธิ์ แนะนำว่า ทางรอดของธุรกิจไทยในช่วงเวลานี้คือ “ปรับ เปลี่ยน และไป” เริ่มจาก “ปรับ” ทำธุรกิจให้ตัวเองรักษาสภาพคล่อง ซึ่งในอดีตทุกคนอาจคุ้นกับคำว่า “ปลาใหญ่กินปลาเล็ก” แต่ช่วง 5 ปีที่ผ่านมาได้ยินคำว่า “ปลาเร็วกินปลาช้า” มากขึ้น เพราะสิ่งที่จะทำให้ธุรกิจอยู่รอดคือการเป็น “ปลาตัวเบา” ที่สามารถปรับตัวได้รวดเร็ว ธุรกิจต้องทำให้ตัวเอง “เบา” ลดต้นทุนที่ไม่จำเป็น รักษาสภาพคล่อง และหลีกเลี่ยงภาระที่ไม่จำเป็น เอสเอ็มอีไทยไม่ควรเลือกใช้ “ราคา” เป็นสนามแข่งขันหลัก แต่ต้องสร้างความแตกต่างด้วยคุณภาพ บริการ และการตอบโจทย์ลูกค้า รวมไปถึงการเลือกกลุ่มลูกค้า โดยเน้นกลุ่มที่สร้างรายได้หลัก โดยเฉพาะลูกค้าที่มีกำลังซื้อและพร้อมจ่ายเพื่อสินค้าหรือบริการที่ตอบโจทย์ของตนเอง

ในส่วนของการ “เปลี่ยน” ไม่ได้หมายถึงเพียงการปรับปรุงธุรกิจเดิม แต่ต้องมองหาธุรกิจใหม่ที่จะสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน เพราะการลดต้นทุนเพียงอย่างเดียวอาจจะช่วยให้รอดระยะสั้น แต่ไม่สร้างอนาคต ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ ปตท. จากธุรกิจพลังงานและน้ำมัน ได้ขยายเข้าสู่ธุรกิจใหม่อย่างร้านกาแฟ Café Amazon และต่อยอดไปสู่ธุรกิจค้าปลีกผ่าน OR สะท้อนให้เห็นว่าธุรกิจขนาดใหญ่เองก็ต้องสร้างพื้นที่การเติบโตใหม่เมื่อธุรกิจหลักมีข้อจำกัด นอกจากนี้ ESG กำลังเป็นเงื่อนไขทางการค้า เนื่องจาก ESG, Carbon Footprint และมาตรการสิ่งแวดล้อม จะมีผลโดยตรงต่อภาษี การส่งออก และการเข้าถึงสินเชื่อ ธุรกิจที่ไม่มีข้อมูลคาร์บอน หรือไม่ปรับกระบวนการผลิต อาจเผชิญทั้งกำแพงการค้าจากต่างประเทศ และเกณฑ์สินเชื่อที่เข้มงวดขึ้นจากสถาบันการเงิน

สำหรับ “ไป” คือการมองหาตลาดใหม่ โอกาสใหม่ และพันธมิตรใหม่ “ไป” จึงหมายถึงการมองไปข้างหน้าและออกจากพื้นที่เดิม ๆ ไม่ยึดติดกับตลาดหรือพฤติกรรมผู้บริโภคแบบเดิม ในวันนี้ภาคธุรกิจควรมองหาพฤติกรรมผู้บริโภคกลุ่มใหม่ เจาะตลาดส่งออกใหม่ และสร้างพันธมิตรใหม่ โดยเฉพาะตลาดที่ยังมีศักยภาพ เช่น ตะวันออกกลาง อินเดีย และเอเชียกลาง ซึ่งอาจเป็นทางเลือกในการกระจายตลาด และลดการพึ่งพาดตลาดเดิม

“วันนี้ ภาคธุรกิจไทยไม่สามารถขอให้สถานการณ์กลับมาเหมือนเดิมได้ แต่ต้องสร้างความพร้อมรับโลกที่เปลี่ยนไป จึงขอย้ำ ฝาก3 คำสำคัญสู่ทางรอดธุรกิจไทย คือ “ปรับ – เปลี่ยน – ไป” เพราะในวันที่เศรษฐกิจโลกผันผวนและเศรษฐกิจไทยเซซวน ผู้ที่จะอยู่รอดอาจไม่ใช่ธุรกิจที่ใหญ่ที่สุดหรือมีต้นทุนต่ำที่สุด แต่คือ ธุรกิจที่ปรับตัวได้เร็ว ตัวเบา มองเห็นโอกาสใหม่ และพร้อมเปลี่ยนก่อนที่สถานการณ์จะบังคับให้ต้องเปลี่ยน”นายบุญยฤทธิ์ กล่าว

#สำนักข่าวBangkokWealthAndBiz #bkkwealthandbiz #wealthnbiz

The short URL of the present article is: <https://wealthnbiz.com/vvqJB>

18.08.26 | 09:00 น.

‘อดิศร จันทรสุข’ เปิดโมเดล ร่างพ.ร.บ.การศึกษาฯ ฉบับใหม่

หมายเหตุ – มติชน สัมภาษณ์ **นายอดิศร จันทรสุข** คณบดีคณะวิทยาการการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ....ฉบับใหม่

- Advertisement -

•ร่างพ.ร.บ.การศึกษาฯ ฉบับใหม่ ควรมีทิศทางอย่างไร?

ทางคณะกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจ เพื่อจัดทำร่างพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ฉบับใหม่ พยายามจะทำให้กฎหมายฉบับนี้ เป็นธรรมนูญการศึกษา ภาพรวมมีทิศทางที่น่าสนับสนุนและมีหลายประเด็นที่น่าสนใจ ไม่ว่าจะเป็นการเน้นความหลากหลายของผู้เรียน ความยืดหยุ่นของการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเปิดพื้นที่ให้นวัตกรรม รวมถึงการกระจายอำนาจและการมุ่งสู่ระบบการศึกษาอิงสมรรถนะ โดยมีความคิดเห็น 6 ประเด็น ดังนี้ 1.ตั้งโจทย์ใหญ่ การศึกษาเพื่อสร้างมนุษย์หรือแค่ผลิตแรงงาน ต้องตอบคำถามให้ได้ก่อนว่า เป้าหมายของการศึกษาไทยคืออะไร หากมองการศึกษาเป็นเพียงการผลิต ‘กำลังคน’ เพื่อการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ระบบก็จะถูกออกแบบไปในทิศทางหนึ่ง แต่หากเชื่อว่าการศึกษาคควรทำให้คนเข้าใจตนเอง คิดเป็น อยู่ร่วมกับความแตกต่างหลากหลายได้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม และมีสุขภาวะที่ดี ระบบการศึกษาจะถูกออกแบบอีกรูปแบบหนึ่งโดยสิ้นเชิง แม้ทักษะอาชีพและการแข่งขันจะเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ แต่คุณค่าของมนุษย์มีมากกว่าการเป็นเพียงแรงงาน การศึกษาจึงไม่ควรลดทอนคุณค่าของคนให้เหลือเพียงแค่ผลผลิตทางเศรษฐกิจ

2.คำว่า ‘ผู้เรียน’ ในตัวร่างกฎหมาย หมายถึงใครเป็นหลัก ในกระบวนการร่างกฎหมาย รัฐกำลังนึกถึงเด็กที่มีครอบครัวพร้อม มีอินเทอร์เน็ต มีอุปกรณ์ครบครัน และเรียนตามระบบปกติหรือไม่ หรือได้คำนึงถึงเด็กกลุ่มเปราะบาง เช่น เด็กพิการ เด็กที่มีความหลากหลายในการเรียนรู้ เด็กฐานะยากจนที่ต้องทำงานไปด้วย เด็กกลุ่มชาติพันธุ์ เด็กข้ามชาติ เด็กที่มีปัญหาสุขภาพจิต หรือเด็กที่

จึงต้องตั้งคำถามว่า เด็กกลุ่มเปราะบาง อยู่ตรงไหน เสมอภาค ไม่ใช่การยื่นสิ่งเดียวกันให้ทุกคน เพราะ

ศึกษาฟรีจึงต้องมองครอบคลุมถึง ‘ต้นทุนที่แฝง

การเรียนรู้ ค่าอินเทอร์เน็ต ตลอดจนรายได้ที่ครอบ

เพียงแค่เปิดประตูโรงเรียน แต่ต้องทำให้เด็กเรียนได้จริง

หนึ่งเชื่อมโยงทั้งเศรษฐกิจ สังคม และสาธารณสุข โดยบทเรียนที่ผ่านมาชี้ว่า นโยบายข้ามกระทรวงมักติดกับดักเรื่องงบประมาณ ตัวชี้วัด และฐานข้อมูลที่แยกส่วนกัน ซึ่งตนเห็นด้วยกับการทำงานข้ามกระทรวง แต่ต้องมีการบูรณาการให้ไปได้ไกลกว่าการตั้งตัวแทนกระทรวงมาร่วมประชุมกัน แต่ต้องมีเป้าหมาย ข้อมูล งบประมาณร่วมกัน และเมื่อเกิดปัญหา ต้องระบุผู้รับผิดชอบที่แท้จริง ไม่เช่นนั้น คำว่า ‘ทุกคนรับผิดชอบร่วมกัน’ อาจกลายเป็น ‘ไม่มีใครรับผิดชอบเลย’

4.ข้อกังวลคือ การเปลี่ยนผ่านสู่การอิงสมรรถนะ เสี่ยงจะซ้ำรอยติดกับดักนโยบายในอดีต เช่น ทักษะศตวรรษที่ 21 หรือ การเรียนรู้โดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ที่สุดท้ายเปลี่ยนเพียงแค่ภาษาในเอกสาร แต่วิธีสอนในห้องเรียนยังเหมือนเดิม ซึ่งการพัฒนาทักษะ เช่น การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) ไม่สามารถเกิดได้เพียงแค่ใส่คำนี้ลงในหลักสูตร ตราบใดที่ครูยังคงเน้นการบรรยายและให้นักเรียนจดจำไปสอบ หากจะเปลี่ยนสู่ระบบสมรรถนะจริง ต้องพัฒนาครูควบคู่ไปตั้งแต่แรก ไม่ใช่ปล่อยนโยบายออกมาก่อนแล้วจัดอบรมสั้นๆ 2-3 วัน ซึ่งไม่เคยได้ผลจริง รวมถึงต้องขยายไปถึงสถาบันผลิตครู ต้องรับผิดชอบร่วมกันในการเตรียมครูให้พร้อมกับโลกยุคใหม่ ไม่ปล่อยให้เป็นการของครูเพียงลำพังเมื่อเข้าสู่สถานศึกษา

5.เรายังขาดสะพานเชื่อมระหว่างสายอาชีพกับสายสามัญ รวมถึงการเทียบโอนประสบการณ์ทำงานจริงเข้าสู่ระบบหน่วยกิต ในขณะเดียวกัน โครงสร้างประชากรไทย กำลังวิกฤตจากอัตราการเกิดที่ลดลง ซึ่งจำนวนเด็กที่ลดลง ไม่ควรถือเป็นวิกฤตอย่างเดียว แต่เป็นโอกาสในการปรับลดขนาดห้องเรียน ทำให้ครูมีเวลาดูแลเด็กเป็นรายบุคคลได้ดียิ่งขึ้น

6.ปัญญาประดิษฐ์(AI) กับความเหลื่อมล้ำ หากไม่
ความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล ระหว่างเด็กที่มีความพ
ไม่เผละคิดไปว่าเทคโนโลยีใหม่เท่ากับการศึกษา

กลาง ทำให้การปฏิบัติจริงเกิดขึ้นได้ยาก การคืนอำนาจการตัดสินใจให้ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กที่สุด จะช่วยตอบโจทย์ผู้เรียนได้ดีที่สุด โดยหลักการแล้ว หากการกระจายอำนาจหมายถึง การเปิดโอกาสให้ครูและโรงเรียนมีอำนาจในการออกแบบหลักสูตร การบริหารจัดการเวลา การใช้ทรัพยากร และการตัดสินใจที่ยึดเอาความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก นั่นคือ สิ่งที่สังคมและทุกภาคส่วนควรร่วมกันสนับสนุนอย่างเต็มที่ แต่ถ้าผลของการกระจายอำนาจหมายถึง การที่ครูยังคงต้องทำการจัดซื้อจัดจ้าง ทำงานพัสดุ งานการเงิน ต้องทำรายงานและทำเอกสารเพิ่มขึ้น แบบนี้ไม่เรียกว่าเป็นการคืนอำนาจให้ครู แต่เป็นการดึงครูออกจากเด็ก พร้อมทั้งตั้งคำถามสำคัญว่า ใน 1 วัน เวลาของครูหมดไปกับอะไร เหตุใดนโยบายที่เน้นย้ำว่า ‘ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง’ แต่ในความเป็นจริง ตัวครูเองกลับมีเวลาอยู่กับผู้เรียนน้อยลงอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งสะท้อนถึงความผิดปกติเชิงโครงสร้าง การกระจายอำนาจที่แท้จริงจึงจำเป็นต้องมาพร้อมกับ 3 ปัจจัยสำคัญ ได้แก่ ทรัพยากร, กำลังคน และระบบสนับสนุน ไม่เช่นนั้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการจะกลายเป็นภาระของผู้ปฏิบัติงาน

นอกจากนี้ ยังมีความเสี่ยงเชิงโครงสร้างเรื่อง ‘ความเหลื่อมล้ำ’ ระหว่างโรงเรียน โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ในเมืองมีความพร้อมทั้งด้านทรัพยากร เครือข่ายผู้ปกครอง และสมาคมศิษย์เก่าที่สามารถระดมทุนสนับสนุนได้ง่ายมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก หากรัฐสนับสนุนการกระจายอำนาจแบบปลดล็อก โดยไม่มีกลไกชดเชยความแตกต่างของโรงเรียน โรงเรียนที่พร้อมอยู่แล้วก็จะก้าวไปข้างหน้าได้ไกลยิ่งขึ้น ในขณะที่โรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ห่างไกล จะเสียเปรียบและถูกทิ้งไว้ข้างหลัง รัฐจึงต้องเข้ามารับผิดชอบการจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรมด้วยหลักการโรงเรียนที่ต้นทุนน้อยกว่า ควรได้รับทรัพยากรมากกว่า ไม่ใช่การแจกจ่ายงบประมาณในเรื่องระบบความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่ตรวจแปลเกณฑ์การตรวจสอบให้กลายเป็นการเพิ่มเอาวัดผลที่ตัวเด็กเป็นสำคัญ เช่น เด็กเรียนรู้ดีขึ้นหรือ การดูแลหรือไม่ มีสุขภาวะที่ดีขึ้นหรือไม่ และครูมี

แก้ไขได้เพียงลำพัง ปัญหาหลักไม่ได้อยู่ที่ใครจะเป็นประธาน แต่คือโครงสร้างการใช้อำนาจและระบบความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่ตรวจสอบได้ คณะกรรมการระดับสูงแบบนี้ มักได้รับอำนาจค่อนข้างมาก แต่คำถามคือเมื่อเกิดปัญหา เช่น เมื่อเด็กหลุดออกจากระบบเพิ่มขึ้น คุณภาพโรงเรียนลดลง หรือความเหลื่อมล้ำไม่ลดลง ใครจะเป็นผู้รับผิดชอบ ต้องระบุให้ชัดว่าเรื่องใดเป็นอำนาจของระดับชาติ ระดับจังหวัด ท้องถิ่น หรือสถานศึกษา ไม่เช่นนั้นการตั้งคณะกรรมการจะกลายเป็นการสร้าง 'คอขวดใหม่' ไว้ที่ส่วนกลาง และแก้ปัญหการทำงานแบบแยกส่วนไม่ได้จริง รวมถึงยังตั้งคำถามถึงกระบวนการมีส่วนร่วมของครู นักเรียน ผู้ปกครอง มีพื้นที่ในการร่วมตัดสินใจจริงหรือไม่ การมีส่วนร่วมไม่ควรวัดจากจำนวนตัวแทนในคณะกรรมการ แต่ต้องวัดจากพลังของเสียงเหล่านั้นว่าสามารถเปลี่ยนการตัดสินใจของกรรมการได้จริงหรือไม่ พร้อมย้ำว่าโครงสร้างการศึกษาไม่ควรอิงกับตัวนายกรัฐมนตรีหรือฝ่ายบริหารมากเกินไป จนทำให้ขาดความต่อเนื่องเมื่อมีการเปลี่ยนผ่านรัฐบาล

โดยมีข้อเสนอแนะ 3 ประเด็น สำคัญ ดังนี้ 1.มองจากกลุ่มที่ยากลำบากที่สุด ขอให้ผู้ที่เกี่ยวข้องลองอ่านกฎหมายทุกมาตราผ่านมุมมองของเด็กกลุ่มเปราะบางและเด็กที่เคยหลุดจากระบบการศึกษา เพราะระบบการศึกษาที่ดีจริง ต้องพิสูจน์จากการดูแลคนที่ถูกระบบเดิมทิ้งไว้ข้างหลัง 2.การสร้าง 'ระบบนิเวศการเรียนรู้' ร่วมกับชุมชน มหาวิทยาลัย โรงพยาบาล พิพิธภัณฑ์ และแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น โดยโรงเรียนไม่จำเป็นต้องสร้างทุกอย่างไว้ในรั้วของตนเอง แต่ทำหน้าที่เชื่อมโยงผู้เรียนกับทรัพยากรในพื้นที่ เพื่อให้การกระจายอำนาจเกิดขึ้นได้จริงในทางปฏิบัติ และ 3.สร้างระบบรับฟังความคิดเห็นที่ตรวจสอบได้ โดยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต้องแจ้งให้สังคมทราบอย่างโปร่งใสว่า ข้อเสนอใดถูกนำไปปรับใช้ ข้อเสนอกระบวนการรับฟังความคิดเห็นมีความหมายและแท้จริง

• มีข้อเสนอให้ทบทวนการศึกษาขั้นพื้นฐาน มัธยมศึกษา 1-6?

ข้อเสนอดังกล่าวเป็นการจัดโครงสร้างตามวิทยาศาสตร์การเรียนรู้ 9 ปี คือ ประถม 9 ปี มัธยมเหลือ 3 ปี เป็นโจทย์สำคัญที่ชวนให้กลับมาทบทวนว่า เหตุใดช่วงรอยต่อระหว่าง

กับการทบทวนรอยต่อ แต่ไม่ควรกระโดดไปสู่ข้อสรุปว่าโมเดล 9+3 คือ คำตอบเดียว แต่ขอให้มองปัญหาตามความเป็นจริงและแก้ไขให้ตรงจุด ดังนี้ 1.หากปัญหาคือการสอบแข่งขัน ควรปรับแก้ที่ระบบการคัดเลือกเข้าเรียน 2.หากปัญหาคือหลักสูตรไม่เชื่อมโยง ควรปรับแก้ที่เนื้อหาและการต่อเนื่องของหลักสูตร 3.หากปัญหาคือการเปลี่ยนโรงเรียนสามารถออกแบบโรงเรียนให้สอนต่อเนื่องถึง ม.3 ได้โดยไม่ต้องเปลี่ยนระบบทั้งหมด และ 4.หากปัญหาคือพัฒนาการตามช่วงวัย ควรออกแบบสภาพแวดล้อมและกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะกับวัยของเด็ก

แม้วิทยาศาสตร์การเรียนรู้จะช่วยให้เข้าใจพัฒนาการของสมองและอารมณ์เด็ก แต่ไม่ได้เป็นตัวกำหนดว่าทุกประเทศต้องใช้โครงสร้าง 9+3 เหมือนกัน การจัดโครงสร้างการศึกษาจำเป็นต้องคำนึงถึงบริบทสังคม วัฒนธรรม ทรัพยากร และความเป็นธรรม หากบังคับใช้ทั่วประเทศอาจเกิดผลกระทบวงกว้าง ดังนี้ โรงเรียนประถมขนาดเล็ก จะมีความพร้อมด้านครูวิชาเฉพาะ ห้องปฏิบัติการ และงบประมาณในการเปิดสอนถึงปีที่ 9 หรือไม่ , ภาระเด็กและผู้ปกครอง หากโรงเรียนขนาดเล็กไม่พร้อม เด็กต้องเดินทางไกลขึ้น ใครจะเป็นผู้รับภาระค่าเดินทาง , การจัดสรรอัตรากำลังครูในโรงเรียนจะเปลี่ยนไปอย่างไร ที่สำคัญแนวโน้มประชากรในอีก 10 ปีข้างหน้าจะลดลงอย่างมาก บริบทแต่ละพื้นที่จึงต้องการรูปแบบที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้น การใช้กลไก **‘พื้นที่ทดลองนวัตกรรมการศึกษา’** จัดการศึกษาหลายรูปแบบในพื้นที่จริง เพื่อเก็บข้อมูลทั้งเรื่องผลการเรียนรู้ สุขภาพจิต ภาระครู และต้นทุน นำมาเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเชิงนโยบาย แทนการบังคับใช้โมเดลเดียวทั่วประเทศ อาจส่งผลดีในอนาคต

